

**Hallituksen esitys Eduskunnalle Suomen ja Ruotsin välisen
maaloustuotekauppaa koskevan sopimuksen eräiden määräysten
hyväksymisestä**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Ruotsin välillä 27 päivänä marraskuuta 1992 tehdyn sopimuksen eräiden maataloustuotteiden kaupasta Suomen ja Ruotsin välillä. Sopimuksen tarkoituksena on vapauttaa ja laajentaa maataloustuotteiden kahdenkeskistä kauppaa.

Sopimuksen tullessa voimaan Suomi ja Ruotsi avaavat tuontikiintiöitään tietyille maataloustuotteille joko poistamalla tai alentamalla tulleja ja tuontimaksuja sovituilta osin. Sopimuksen piiriin kuuluvia tuotteita ovat naudan- ja sianliha, leikkeleet, margariini ja eräät juustolaadut. Sopimuksen määräysten mukai-

sesti sopimuspuolet sopivat alentavansa sopimuksen piiriin kuuluvien tuotteiden vientitukea tuontisuojan alentumista vastaavalla määrällä. Sopimukseen sisältyy evoluutiolauseke, jonka perusteella sopimuspuolet voivat keskustella kahdenkeskisen maataloustuotekaupan edelleen vapauttamiseksi.

Sopimuspuolten on hyväksyttävä sopimus omien menettelytapojensa mukaisesti. Sopimuksen on tarkoitus tulla voimaan sen jälkeen, kun sopimuspuolet ovat diplomaattiteitse ilmoittaneet toisilleen sen hyväksymisestä. Sopimuksen voimassaolo jatkuu vuoden kerrallaan.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

Lähtökohdan Suomen ja Ruotsin välisille maataloustuotekauppaa koskeville neuvotteluille muodosti 28 päivänä toukokuuta 1980 maiden välillä tehty sopimus maataloustuotteiden kaupasta (SopS 54/81). Vuonna 1980 tehdyn sopimuksen 3 artiklan perusteella Suomen ja Ruotsin välillä käytiin vuoden 1992 aikana keskusteluja keskinäisen maataloustuotekaupan laajentamisesta ulkomaankaupan maksuja molemminpuolisesti alentamalla. Neuvotteluja varten asetettiin valtuuskunta 11 päivänä syyskuuta 1992.

Neuvottelut saatiin asiallisesti päätökseen lokakuussa 1992 Helsingissä käydyllä neuvottelukierroksella. Sopimus liitteineen parafoitiin Tukholmassa 3 päivänä marraskuuta 1992 ja

allekirjoitettiin Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1992.

2. Sopimuksen merkitys Suomelle

Tällä hetkellä sopimuksen tuotekatteeseen kuuluvat tuotteet ovat lisenssinalaisia tuonnissa Suomeen. Vuonna 1991 näitä tuotteita ei tuotu lainkaan Ruotsista Suomeen, sen sijaan Suomen viennin arvo näiden tuotteiden osalta Ruotsiin vuonna 1991 oli vajaa 47 miljoonaa markkaa.

Sopimuksen tarkoituksena on osaltaan vapauttaa ja laajentaa Suomen ja Ruotsin välistä maataloustuotteiden kauppaa. Samalla sopimuksen mukainen vienti helpottaa esimerkiksi lihan ja lihatuotteiden kotimaista markkinatilannetta. Lisäksi sopimus antaa mahdollisuu-

den toteuttaa järjestely, jossa lisenssivirasto myöntäisi osan vientikiintiöistä maataloustuotteita jalostavalle teollisuudelle tuotannon ylikapasiteetin purkamiseksi.

Sopimuksesta on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, tullihallitukselta, kilpailuvirastolta sekä lisenssivirastolta.

3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole organisatorisia vaikutuksia. Sopimuksen aiheuttamista tehtävistä on tarkoitettu huolehtia nykyisten organisaatioiden ja henkilöstön avulla.

Margariinia lukuunottamatta kaikista sopimuksen tuotekatteeseen kuuluvista tuotteista maksetaan vientitukea. Sopimuksen mukaan sopimuspuolet sitoutuvat alentamaan sopimuksen tuotekatteeseen kuuluvien tuotteiden vientitukea tuontisuojan alentumista vastaavalla määrällä. Täysimääräinen vientituki olisi noin 41 miljoonaa markkaa. Mikäli sopimuksen

mukaiset kiintiöt viennissä Ruotsiin toteutuvat, säästetään vientitukimenoissa noin 33 miljoonaa markkaa täysimääräiseen vientitukeen verrattuna. Vientitukena viennistä Ruotsiin maksettava määrä olisi alennusten jälkeen noin 5 miljoonaa markkaa.

Mikäli sopimuksen mukainen Ruotsin tuonti toteutuu, kertyy lihasta ja lihajalosteista tuontimaksutuloja noin 11 miljoonaa markkaa, juustoista noin 4 miljoonaa markkaa. Tuontimaksutuloja kertyisi kaikkiaan noin 15 miljoonaa markkaa.

Mikäli Ruotsista lisääntyvä tuonti korvautuu vastaavan suuruisella viennillä Ruotsiin alennettulla vientituella, on sopimuksesta aiheutuva nettosäästö noin 10 miljoonaa markkaa.

Mikäli Ruotsin myöntämiä tuontimaksuetuja ei hyödynnetä ja tuonti Ruotsista toteutuu, ja tuontia vastaava vienti suunnataan täydellä vientituella kolmansien maiden markkinoille, aiheutuu sopimuksesta noin 26 miljoonan markan lisämenot. Jotta tällaista tilannetta ei syntyisi, on vientitukipäätöksissä tarkoitus ottaa huomioon Ruotsiin suuntautuvan viennin valtiontaloudelliset edut muuhun vientiin verrattuna.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Suomen ja Ruotsin välinen maataloustuotekauppaa koskeva sopimus

1 a) kohta. Tässä kohdassa luetellaan sopimuksen tuotekatteeseen kuuluvat Suomen alkuperä tuotteet ja Ruotsin niille myöntämä kohtelu. Sopimuksen perusteella Ruotsi poistaa tullit ja tuontimaksut yhteensä 1500 tonnin määrältä naudanlihaa, sianlihaa ja lihajalosteita, 1400 tonnin erältä juustoa. Lisäksi Ruotsi poistaa tullin 2000 tonnin erältä margariinia.

1 b) kohta. Tämä luettelo sisältää sopimuksen tuotekatteeseen kuuluvien Ruotsin alkuperä tuotteiden kohtelun Suomeen tuotaessa.

2 kohta. Tämä kohdan mukaisesti Suomi vastaa siitä, että tuontilisenssit myönnetään sopimuksessa ilmoitetuille tuontimäärille. Lisäksi sopimuspuolet sitoutuvat siihen, että molempinpuolisesti myönnettyjä etuja ei syrjytetä muilla tuontitoimilla.

Lisäksi 2 kohdassa sopimuspuolet sitoutuvat rajoittamaan mahdollisesti myönnetty avustukset koskemaan korkeintaan varsinaisen vientiavustuksen ja toisen sopimuspuolen myöntämän maksu- taikka tulliedun erotusta.

3 kohta. Sopimuksen tässä kohdassa mainitut alkuperäsäännöt vastaavat sisällöltään Suomen muiden valtioiden kanssa solmimien kahdenvälisten maataloustuotteiden kauppaa koskevien sopimusten vastaavia sääntöjä. Alkuperäsäännöissä edellytetään, että sopimukseen kuuluvat maatalousperäiset tuotteet ovat Suomessa tai Ruotsissa kokonaan tuotettuja. Jalostettujen tuotteiden kohdalla tämä periaate on sisällytetty alkuperäsääntöihin liittyvän luettelon tuotekohtaisiin määräyksiin.

Oikeus etuuskohdeltuun osoitetaan samanlaisilla alkuperäselvityksillä, jotka tulevat Euroopan talousaluetta koskevan sopimuksen (ETA-sopimus) myötä käyttöön muussakin Suomen ja Ruotsin välisessä kaupassa.

Alkuperäselvitysten antamista ja hyväksymistä, tullinpalautuskieltoa ja viranomaisten välistä hallinnollista yhteistyötä koskevat soveltuvin osin samanlaiset määräykset kuin muusakin Suomen ja Ruotsin välisessä vapaakaupassa. Näiltä osin alkuperäsäännöissä on viitattu ETA-sopimuksen alkuperäsääntöjen vastaaviin kohtiin, koska ne tulevat korvaamaan EFTA-alkuperäsääntöjen samoja asioita koskevat määräykset.

4 kohta. Sopimuspuolet sopivat GATTin työn tulosten huomioon ottamisesta rajasuojatoimenpiteitä niihin mukaututtaessa tämän sopimuksen piiriin kuuluvien tuotteiden kohdalla siten, että sopimuspuolten oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino säilytetään riittävänä.

5 kohta. Kohta velvoittaa sopimuspuolet neuvottelemaan jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä mahdollisimman pian muun muassa sopimuksen toimivuudesta ja mahdollisista ongelmista, mikäli toinen sopimuspuoli niin haluaa.

6 kohta. Kohta määrää kiintiöistä. Mikäli kuluvan vuoden kiintiöt tulevat täyteen veloitetaan sopimuspuoli toisen sopimuspuolen pyynnöstä tutkimaan mahdollisuuksia kiintiöiden lisäämiseksi.

7 kohta. Sopimus sisältää evoluutiolausekkeen, jonka mukaan sopimuspuolet pyrkivät edelleen vapauttamaan keskinäistä maataloustuotekauppansa ja ne tulevat arvioimaan ennen vuoden 1993 loppua sopimuksen toimivuutta ja keskustelemaan mahdollisuuksista kahdenkeskisen maataloustuotekauppansa vapauttamiseksi edelleen.

8 kohta. Molempien sopimuspuolten on hyväksyttävä sopimus omien menettelytapojensa

mukaisesti ja se astuu voimaan noottien vaihdolla. Sopimuksen voimassaoloaika jatkuu automaattisesti vuoden kerrallaan.

9 kohta. Kohta määrää sopimuksen irtisanomisesta.

2. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan kun molemmat sopimuspuolet ovat diplomaattiteitse ilmoittaneet toisilleen, että sopimus on hyväksytty maan omien menettelytapojen vaatimusten mukaisesti.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Hallitusmuodon 61 § edellyttää, että veroista, myös tulliveroista, on säädettävä lailla. Sopimuksen tarkoittamien tullien ja tuontimaksujen alenemisen ja poistumisen hyväksyminen edellyttää näin ollen eduskunnan suostumuksen.

Edellä esitetyn perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Suomen ja Ruotsin välillä Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1992 tehdyn maataloustuotekauppaa koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

Suomen ja Ruotsin välillä tehdyn maataloustuotekauppaa koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1992 Suomen ja Ruotsin välillä tehdyn maataloustuotekauppaa koskevan sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Pertti Salolainen

**Suomen ja Ruotsin välinen
maataloustuotekauppaa koskeva sopimus**

Suomen ja Ruotsin hallitukset ovat, huomioon ottaen EFTA- konvention 23 artiklan sekä Suomen ja Ruotsin välisen 28. toukokuuta 1980 tehdyn kahdenkeskisen maataloussopimuksen 1 artiklan, sopineet seuraavan sisältöisen maataloustuotekauppaa koskevan kahdenkeskisen sopimuksen solmimisesta:

1. Suomi ja Ruotsi avaavat maataloustuotteille vuosittaiset tuontikiintiöt seuraavasti:

a) Suomen alkuperätuotteiden tuonnissa Suomesta Ruotsiin:

HS-nimike	Tuote	Tulli/ Tuontimaksu kg	Määrä (tonnia)
02.01:stä	Naudanliha (Bos taurus), tuore tai jäähdytetty	vapaa	300
02.03:sta	Sianliha, tuore tai jäähdytetty	vapaa	300
02.10:stä	Liha ja muut syötävät eläimenosat, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut	vapaa	300
04.06:sta	Kaikentyyppinen juusto	vapaa	1 400
15.17.10	Margariini, ei kuitenkaan nestemäinen margariini	vapaa	2 000 *)
16.01	Makkarat ja niiden kaltaiset tuotteet lihasta, muista eläimenosista tai verestä; näihin tuotteisiin perustuvat ravintovalmisteet	vapaa	600
16.02	Muut valmisteet ja säilykkeet, lihasta, muista eläimenosista tai verestä	vapaa	

*) EFTA-kiintiön lisäys. Ruotsi tulee nostamaan kaikille EFTA-maille avointa margariinin tuontikiintiötä 2 000 tonnilla 9 200 tonniin.

b) Ruotsin alkuperä tuotteiden tuonnissa Ruotsista Suomeen

HS-nimike	Tuote	Tulli/ Tuontimaksu kg	Määrä (tonnia)
02.01:stä	Naudanliha (Bos taurus), tuore tai jäähdytetty	normaali tuontimaksu alennettuna 15 FIM	300
02.03:sta	Sianliha, tuore tai jäähdytetty	normaali tuontimaksu alennettuna 5 FIM	300
02.10:stä	Naudan (Bos taurus), sian syötävät osat, suolatut, tai poron liha ja muut suolavedessä, kuivatut tai savustetut	normaali tuontimaksu alennettuna 10 FIM	300
04.06.90:stä	Muu juusto, ei kuitenkaan edamjuusto tai edamtyyppinen juusto ja emmentaljuusto tai emmentaltyyppinen juusto ^{*)}	1/6 normaalista tuontimaksusta	1 000
15.17.10	Margariini, ei kuitenkaan nestemäinen margariini	vapaa	2 000
16.01	Makkarat ja niiden kaltaiset tuotteet lihasta, muista eläimenosista tai verestä; näihin tuotteisiin alennettuna perustuvat ravintovalmisteet	tulliton/ normaali tuontimaksu 10 FIM	600
16.02	Muut valmisteet ja säilykkeet, lihasta, muista eläimenosista tai verestä	tulliton/ tuontimaksu alennettuna 10 FIM	

^{*)} Ei myöskään murukoloinen juusto (lukuun ottamatta pinnalta kypsytettyjä juustoja sekä Prästost, Svecia, Västerbotten ja Regent -nimisiä juustoja sekä muita port salut -tyyppisiä juustolajeja)

2. Suomi vastaa siitä, että tuontilisenssit myönnetään niille tuontimäärille, joita sopimus koskee.

Suomi ja Ruotsi vastaavat siitä, että molempuolisesti myönnettyjä etuja ei syrjäytetä muilla tuontitoimilla.

Suomi ja Ruotsi vastaavat siitä, että sopimuksen mukaisille vientimäärille mahdollisesti myönnetty avustukset rajoitetaan koskemaan korkeintaan varsinaisen vientiavustuksen ja myönnetyn maksu-/tulliedun erotusta.

3. Alkuperäsäännöt vahvistetaan tämän sopimuksen liitteessä.

4. Rajasuoja tämän sopimuksen mukaisille maataloustuotteille on sopeutettava vastaisen GATT-sopimuksen mukaiseksi.

Tämän sopimuksen mukaista tasapainoa sopimuspuolten oikeuksien ja velvoitteiden välillä tulee tällöin ylläpitää sopivaksi katsottavalla tavalla.

5. Mikäli jompikumpi maa pyytää, pidetään konsultaatiot mahdollisimman pian sopimuksen toimivuudesta sekä mahdollisista ongelmista, esim. markkinahäiriöitä aiheuttavasta tuonnista.

6. Jos 1 kohdan mukaiset kiintiöt käytetään kuluvana vuonna, kummankin maan on toisen maan pyynnöstä tutkittava kiintiöiden lisäämismahdollisuuksia.

7. Suomi ja Ruotsi pyrkivät jatkuvasti vapauttamaan lisää keskinäistä maataloustuote-kauppaansa. Tässä tarkoituksessa sopimus-

puolten tulee ennen vuoden 1993 loppua arvioida, miten tämä sopimus toimii, ja keskustella mahdollisuuksista kahdenkeskisen maataloustuotekauppansa edelleen vapauttamiseksi.

8. Kummankin maan on hyväksyttävä sopimus omien menettelytapojensa mukaisesti. Sopimus tulee voimaan, kun molemmat sopimuspuolet ovat diplomaattiteitse ilmoittaneet toisilleen sopimuksen hyväksymisestä. Sen jälkeen sopimuksen voimassaoloaika jatkuu automaattisesti vuoden kerrallaan.

9. Sopimus voidaan irtisanoa kirjallisesti toi-

sen sopimuspuolen toimesta ja irtisanominen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun toinen sopimuspuoli on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen.

Tämän vakuudeksi asianmukaisesti valtuutetut edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1992 kahtena kappaleena suomen ja ruotsin kielellä molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaisia.

Suomen hallituksen puolesta

(allekirjoitus)

Ruotsin hallituksen puolesta

(allekirjoitus)

LIITE

ALKUPERÄSÄÄNNÖT

- 1.1. Sopimusta sovellettaessa tuote katsotaan joko Suomen tai Ruotsin alkuperätuotteeksi, jos se on siellä kokonaan tuotettu.
- 1.2. Suomessa tai Ruotsissa kokonaan tuotetuiksi katsotaan:
 - a) siellä korjatut kasvituotteet;
 - b) siellä syntyneet ja kasvatetut elävät eläimet;
 - c) siellä kasvatetuista elävistä eläimistä saadut tuotteet;
 - d) siellä yksinomaan a) — c) kohdassa mainituista tuotteista valmistetut tavarat.
- 1.3. Pakkausmateriaalien ja pakkauspäällysten, joihin tuote on pakattu, ei katsota kuuluvan tähän tuotteeseen määritettäessä onko se kokonaan tuotettu, eikä tällaisten pakkausmateriaalien tai pakkauspäällysten alkuperäasemaa tarvitse osoittaa.
2. Poiketen 1 kappaleen määräyksistä tämän liitteen luettelon 1 ja 2 sarakkeessa mainitut joko Suomessa tai Ruotsissa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty aineksia, jotka eivät ole siellä kokonaan tuotettuja, katsotaan myös alkuperätuotteiksi edellyttäen, että tällaisten aineiden valmistusta tai käsittelyä koskevat 3 sarakkeen ehdot on täytetty.
- 3.1. Sopimuksen mukaista etuuskohtelua sovelletaan ainoastaan tuotteisiin, jotka kuljetetaan suoraan Suomesta Ruotsiin tai Ruotsista Suomeen ilman, että kuljetus tapahtuu muiden maiden alueiden kautta. Yhden lähetyksen muodostavat Suomen tai Ruotsin alkuperätuotteet voidaan kuitenkin kuljettaa muiden alueiden kuin Suomen tai Ruotsin alueen kautta, tarvittaessa uudelleenlastaten tai väliaikaisesti varastoiden kyseisillä alueilla, mikäli kuljetus näiden alueiden kautta on perusteltua maantieteellisistä syistä ja mikäli tuotteet ovat pysyneet kauttakulku- tai varastointimaan tulliviranomaisten valvonnassa eivätkä ne ole siellä tulleet myyntiin tai kulutukseen eikä niille ole siellä suoritettu muita toimenpiteitä kuin purkaus ja uudelleenlastaus tai niiden kunnon säilyttämiseksi tarvittavat toimenpiteet.
- 3.2. Edellä olevan 3.1. kohdan ehtojen täyttymisen osoitetaan tuojamaan tulliviranomaisille noudattaen samoja määräyksiä kuin ne, jotka sisältyvät ETA-sopimuksen pöytäkirjassa 4 olevan 13 artiklan 2 kohtaan.
- 4.1. Tässä liitteessä tarkoitettut alkuperätuotteet saavat Suomeen tai Ruotsiin tuotaessa sopimuksen mukaiset etuudet, kun niistä esitetään joko EUR.1-tavaratodistus tai kauppalaskuilmoitus, joka on annettu tai laadittu noudattaen samoja määräyksiä kuin ne, jotka sisältyvät ETA-sopimuksen pöytäkirjassa 4 olevaan V osastoon.
- 4.2. Edellä 4.1. kohdassa tarkoitettussa asiakirjassa on selvästi ilmaistava tuotteiden alkuperä käyttämällä sanaa "Suomi" tai "Ruotsi". Jos kauppalaskuilmoitusta käytetään, korvataan ETA-sopimuksen pöytäkirjan 4 lisäyksessä IV olevan ilmoituksen tekstin viittaus "etuuskohteluun oikeuttavaan ETA-alkuperään" merkinnällä "suomalaisista alkuperää" tai "ruotsalaisista alkuperää".
5. Soveltuvin osin sovelletaan samoja tullinpalautusta tai tullihelpotusta, alkuperäselvitystä ja hallinnollisen yhteistyön muotoja koskevia määräyksiä kuin ne, jotka sisältyvät ETA-sopimuksen pöytäkirjassa 4 olevaan IV osastoon (tullinpalautus tai tullihelpotus), V osastoon (alkuperäselvitys) ja VI osastoon (hallinnollista yhteistyötä koskevat järjestelyt). IV osaston osalta edellytetään, että näiden määräysten mukaista tullinpalautuksen tai tullihelpotuksen kieltämistä noudatetaan vain sellaisten aineiden osalta, jollaisiin ETA-sopimusta sovelletaan.

LUETTELO

2 KAPPALEESSA MAINITUISTA TUOTTEISTA, JOIHIN SOVELLETAAN MUITA EHTOJA KUIN "KOKONAAN TUOTETTU" -PERUSTE

HS-nimike	Tuote	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
02.10:stä	Liha ja muut syötävät eläimenosat, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja
04.06:sta	Juusto	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 4 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja
15.17:stä	Margariini, ei kuitenkaan nestemäinen margariini	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, — kaikkien käytettyjen 4 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja
16.01	Makkarat ja niiden kaltaiset tuotteet lihasta, muista eläimenosista tai verestä; näihin tuotteisiin perustuvat ravinto- valmisteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja
16.02	Muut valmisteet ja säilykkeet, lihasta, muista eläimenosista tai verestä	Valmistus, jossa kaikkien 2 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja

